

Ekonomi Ekonomistlere, Eğitim Eğitimcilere Birakılabilir mi ?

Selim ÖZYÜKSEL*

Bilinen bir deyiş, bir kez daha yinelemek istiyorum : Ekonomik konular, ekonomistlere terkedilemeyecek kadar önemlidir. Belki aslının tıpkısı değil benim söyleyişim, fakat anlamı aktardığımı sanıyorum. Buna koşut olarak diyebiliriz ki eğitim yalnız eğitimcilere terkedilemeyecek kadar önemlidir.

Eğitim olayı, bir toplumun tamamını ilgilendirdiği hatta bazı alanlarda uluslararasılığı kaçınılmaz olduğu için, doğallıkla her yönden gelen bir etki-baskı altındadır. Ancak görölen o ki eğitim alanı, bırakılması gerektiği ölçüde eğitimcilere bırakılmamaktadır.

Okumuş-okumamış, hemen herkes eğitim konusunda birşeyler bildiğini sanır. Hele ellerinde kamuoyuna duyuruda kullanılabilecek araçlar bulunanlar, ya da bu tür araçlardan yararlandırılanlar, düşündüklerini yazılı-sözlü olarak geniş halk kitlelerine aktarırlar. Eğitim, toplumun tümünü ilgilendirir, dolayısıyla eğitimcilere bırakılmıyacak kadar önemlidir. Ancak eğitim olgusu da, bu bilim dalıyla uğraşanların dışlanarak; uğraş alanları eğitim olmayanların görüş ve düşüncelerine göre yönlendirilmeye kalkılırsa, yanlışlıklardan kurtulunamaz. Bu da tüm toplumu etkiler ve zararları acı acı toplumca ödenir.

Herkesin istediği gibi at oynatabileceğini sandığı eğitim alanı, acemi biniciler ve yılkı atlarının tarlası haline getirilememeli ve yalnız onlara terkedilmemelidir.

Gerçi bu kadar çok karışanı olmasında, eğitim biliminin çok geç bilim dalı haline gelmesinin payı büyüktür. Hatta eğitimin, diğer disiplinler gibi kendine özgü bir disiplin olduğunun, okumuş-yazmışlar tarafından bile tam kabul görmemiş olması, karışıcıların sayısını artırmaktadır.

Ancak bütün bu belirlemelere karşın, eğitim bir bilim dalıdır. Eğitim alanında ileriye dönük, toplumun büyük bir kesimi için yararlı ve başarılı adımlar atılmak isteniyorsa, alanın uzmanı olan

---

*Eğitim Uzmanı, Emekli Öğretmen.

eğitimcilerle söz hakkı ve karar yetkisi yeterince tanınmalıdır. Nasil ki bağımlı bir adalet örgütünden, adil kararlar çıkamayacağı anlaşılmış ve adalet kuruluşlarına bağımsız çalışma olmaları sağlanma yönüne gidilmişse; eğitim kurumlarının da gerçekten istendik eğitim verebilmeleri için bağımsız çalışmaları sağlanmalıdır. Bu konuda eğitimciye gösterilecek güvensizlik, Devlet örgütünde görev alan her kademedeki görevliye gösterilecek olandan fazla olmalıdır.

Eğitim örgütü içinde görev alanların tümünün, gerçek anlamda eğitimi bildiklerini söylemek olanaksızdır. Yarım milyona varan bir eğitim ordusunda yetersiz olanlar elbet de bulunacaktır. Ancak ülke eğitimine yön verecek konumda olanların-yetki ve sorumluluklarıyla, eğitim sisteminin tümünde etkin olacaklarının-eğitimi bilmesi, hem de çok iyi bilmesi ilk koşul olması gerekir.

Bu nokta, Milli Eğitim Temel Kanunu'nda «Öğretmenlik mesleğine hazırlık, genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır.» denilmek suretiyle yasalaştırılmıştır. Ne var ki, bir konunun yasa maddesi haline getirilmesi ile uygulama alanına konulması ayrı şeylerdir. Yasanın söyledikleri ile uygulamanın aynılık göstermediğini, geçtiğimiz yıllarda açık seçik gördük. Eğitim sistemimizin doruklarına şu ya da bu yolla gelmiş-getirilmiş öyle yetkililer gördük ki eğitimi bilmemelerinden kaynaklanan hatalarına yanlı ve kasıtlı karar ve uygulamaları da eklenince, toplumda açılan yaralar büyük olmuştur. Çocuklarımıza ulusun değil de «devletin bekası» olarak bakan, aslında bu görüşün karşısını savunduğunu sanan; «Öğretimde ve eğitimde başarıya ulaşma»nın, «eğitimi ulusal içerikle oluşturma»nın öğretmen sorunu olduğunu söyleyen, buna karşın «ulusal içeriğin» ne olduğundan ya da ne olmadığından habersiz; öğretmen yetiştirmeyi, politik amaçlı militan yetiştirmekle eş görüp, öylesi uygulamalara göz yumar, sonra da ürünlerini ihanetle suçlayan kişiler, eğitimimizin kaderinde rol almışlardır.

Eğitim, yalnız eğitimcilerle bırakılamayacak kadar önemlidir, Eğitim alanı, bu alanın dışındakilere de açık olmalıdır. Ancak eğitimde yetki ve sorumluluk alacakların eğitimi bilmeleri ve uygulamalarda eğitim biliminin temel ilkelerinden sapmamaları esastır. Eğitimi bilmeyenlerden, toplumun eğitim sorunlarına çözümler getirmeleri beklenemez. Eğitim, üründe yapılan hataları çok geç ortaya çıkan bir sistemdir. Üründe hatalar görüldüğünde, yapılacak hiçbir şey kalmamıştır. Ve toplum o insanların yönetimine geçmiş olacaktır.

İstenen ve beklenen odur ki eğitim çarkı dönerken aklın ve bilimin ışığında görülen aksaklıklar sürekli olarak giderilsin ve ürün en az hata ile ortaya çıksın.

Sürekli yenileme ve düzeltme, elbet de toplumun ve çağın gerekleri dikkate alınarak saptanmış olan hedeflere yönelik olacaktır. Eğer bu hedefler (ki onlar da düzeltme ve yenilemeye açık olacaktır.) Sağlıklı bir biçimde saptanmamışsa, düzeltmeler, sapmalara ya da kısır döngülere neden olmaktan ileriye gidemez. Sistemde yenileme ve düzeltme yapacakların ağırlıkla eğitimciler olması kaçınılmaz olduğuna göre, onların da yeterli düzeyde eğitim görmeleri ve sürekli yenilenmeleri gereklidir. Fakat bundan daha da önemlisi, sistemde yetki ve karar verme katında görev üstleneceklerin eğitim bilimini çok iyi bilmesi esas alınmalıdır.

Aksi takdirde, dün olduğu gibi gelecekte de, «toplumdaki sorunlardan eğitimi ve eğitimciyi sorumlu tutmak, buna karşın eğitime ve eğitimcilere gereken önemi vermemek çevrimi» içinde döner dururuz.

Türk Eğitim Derneği Bilim Dizisi Yayınları :

- Ulusal Eğitim Politikamız (Hazırlayan Dr. Nizamettin Koç) 100 TL.
- Yükseköğretime Giriş Sorunları (Hazır. Dr. Nizamettin Koç) 100 TL.
- Çocuk ve Eğitim (Hazırlayan Dr. Nizamettin Koç) 150 TL.
- Temel Eğitim ve Sorunları (Hazır. Nurettin Ergen) 200 TL.

Türk Eğitim Derneği, ülke çapındaki eğitimcilerin bilimsel bildirilerini içeren bu yapıtlarını, okurlarına sunmaktan kıvanç duyar.
